

KYRKOSTYRELSENS CIRKULÄR

Nr 30/2009
19.8.2009

REKOMMENDATIONER MED ANLEDNING AV INFLUENSAN SOM ORSAKAS AV VIRUSET A(H1N1)

Den så kallade svininfluensan, som orsakas av viruset A(H1N1) har till allvarlighetsgrad konstaterats motsvara en vanlig säsongsinfluensa. Antalet som insjuknar beräknas ändå bli stort. Därför är det skäl att man även i församlingarna förbereder sig på influensan. Social- och hälsovårdsministeriet ansvarar för att social- och hälsovården förbereder sig på influensapandemin. Aktuell information finns på ministeriets webbplats (stm.fi/sv) och hos Institutet för hälsa och välfärd (thl.fi/sv) eller direkt på webbsidan

http://www.thl.fi/sv_SE/web/sv/ah1n1v

I kommuner och samkommuner har hälsovårdscentralens överläkare det operativa ledningsansvaret för hälsovården medan kommundirektören har ledningsansvaret för hela kommunen.

Församlingarna bör stå i kontakt med överläkaren på den egna kommunens hälsovårdscentral eller kommundirektören för att öka det regionala samarbetet samt för att få anvisningar. I synnerhet framhävs betydelsen av hembesök i samband med förrättningar, frivilligverksamhet och diakoniarbete och anvisningar behövs.

Kyrkor och andra religiösa samfund spelar en viktig roll i att upprätthålla den andliga kristoleransen. Enligt de grunder för beredskapsplanering som antagits av Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland bör kyrkan i alla situationer trygga omsorgen om det andliga livet och andlig verksamhet samt sköta församlingstjänsterna.

I samband med gudstjänster och andra sammankomster i grupp bör man beakta god hand- och hosthygien (tvätta händerna, undvik att skaka hand och hosta i en pappersnäsduk eller ärmens övre del). För närmare anvisningar, gå till hälsovårdsministeriets webbplats (stm.fi/sv), Institutet för hälsa och välfärd (http://www.thl.fi/sv_SE/web/sv) eller direkt till webbsidan ktl.fi/...allmanna_hygienanvisningar_vid_forebyggande_av_luftvagsinfektionssmitta

I synnerhet kyrkvaktmästare och vaktmästare bör skydda sig själva och andra mot spridning av smitta genom god handhygien i arbetet. I städarbetet bör man dess-

utom se till att händer och andningsorgan är skyddade när man hanterar bl.a. använda handdukar.

Vikariatarrangemang med anledning av H1N1-influensan

Församlingarna bör förbereda sig på att sköta sina grundläggande uppgifter även under pandemin. I all verksamhet bör man komma överens om vikariat för att klara av eventuella sjukdomsfall.

I synnerhet i små församlingar, där det finns få eller bara en person som arbetar inom ett visst område, är det skäl att på förhand planera hur man hanterar frånvaro på grund av influensafall. Man ska inte gå på jobb när man är sjuk annars heller, men i synnerhet med tanke på smittspridningen bör sådant undvikas. Församlingarna bör kontrollera och ge anvisningar om praxis för sjukfrånvaro i samråd med personalhälsovården. Om detta ges direktiv separat i Kyrkans arbetsmarknadsverks cirkulär A 13/2009.

Begravningsväsendets kontinuitet bör tryggas genom vikariat. För prästernas del rekommenderas att man avtalar om samarbete mellan olika församlingar under ledning av kontraktsprosten eller genom ömsesidiga överenskommelser. Man bör förbereda sig på att kyrkoherden eventuellt kan insjukna och ordna lämpliga vikariatlösningar för detta. Domkapitlet fattar beslut om kyrkoherdens sjukledighet.

Gudstjänstlivet

I kyrkans beredskapsplan konstateras att den andliga verksamheten fortsätter inom de ramar som situationen tillåter. Människors behov av stöd och tröst kan öka i undantagsförhållanden. H1N1-viruset jämförs för stunden närmast med en säsongsinfluensa, vilket innebär att det grundläggande budskapet fortfarande går ut på att någon större nöd inte råder.

Hygienkedjan måste vara obruten. Vid behov bör en präst eller annan person i ansvarsuppgift under gudstjänsten kontrollera sin handhygien under gudstjänsten enligt behov och alltid före nattvarden. I församlingarna bör man komma överens om hur man kan göra det utan att dra onödig uppmärksamhet till detta, till exempel under tillredelsepsalmen.

Att hälsa på människor vid församlingsevenemang kan ske vänligt, även om man avstår från att skaka hand under den värsta smittoperioden. Det är skäl att avhålla sig från handskakning i samband med fridshälsningen.

Vid utdelningen av nattvarden bör handhygien hos liturgen och dem som assisterar vid nattvarden vara god. Nattvardsbrödet utdelas i handen på nattvardsgästerna. Den som delar ut vinet håller i kalkens fot och rör inte vid kanterna.

I huvudsak bör man undvika att använda gemensam kalk. Om endast en präst finns på plats kan en annan anställd eller församlingsmedlem hålla i nattvardskalken eller patenen om assistenter inte finns på plats. Nattvardskalkerna tvättas noga efter användning och övrig nattvardsutrustning rengörs extra omsorgsfullt.

Samma allmänna anvisningar om god hygien gäller alla kyrkliga förrättningar.

Vid städningen iakttas ännu större noggrannhet än tidigare. Även psalmbokspärmarna bör då och då torkas med desinficerande medel.

Gudstjänst utan präst

"Finns någon präst ej att tillgå att förrätta gudstjänsten på grund av sjukdom eller annat förhinder, skall någon av de närvarande tjänsteinnehavarna eller medlemmarna av kyrkorådet i församlingen förfara på det sätt som bestämts i kyrkohandboken." KO 2: 7 §

"I specialsituationer som avses i KO 2:7 följer man ordningen för predikogudstjänst. Ordningen kan tillämpas på det sätt som situationen förutsätter." (Halttunen – Pihlaja – Voipio. Kirkkolainsäädäntö 2008).

I församlingen bör man tillsammans komma överens om hur gudstjänsten ordnas om prästen på grund av plötsligt insjuknande inte kan förrätta gudstjänst och ingen vikarierande präst finns att tillgå. Överenskommelsen gäller både gudstjänsten som helhet (predikogudstjänst och dess innehåll) samt de personer som genomför gudstjänsten. Även förtroendevalda bör informeras om detta.

I kyrkans sakristia bör det färdigt finnas en ordning för förenklad predikogudstjänst som man kan följa; bara handboken räcker inte. På kyrkostyrelsens webbplats finns en färdig ordning för predikogudstjänst:

<http://www.evl.fi/kkh/to/kjmk/ruots-jp-kirja/gtj7.pdf>.

Om kantorn, kyrkvaktmästaren, en nattvardsassistent eller någon annan person i ansvarsposition plötsligt insjuknar sköter man situationen med hjälp av de personer som finns att tillgå.

Fostran och ungdomsarbete

I församlingarnas fostrande arbete (barnarbete, minior-, junior-, ungdoms- och konfirmandarbete samt familjearbete) är det skäl att hålla kontakt med den kommunala dagvården och skolväsendet så att man i verksamheten kan följa en enhetlig instruktion i förberedelserna för influensan och när någon har insjuknat.

I synnerhet när det gäller regelbunden veckoverksamhet är det skäl att fundera över fungerande vikariatsystem för den eventualitet att personalen insjuknar, så att till exempel klubbar och andra regelbundna sammankomster inte behöver ställas in upprepade gånger. Uppmärksamhet bör fästas vid städning av lokaliteter där barn, unga och familjer samlas till klubb- eller annan gruppverksamhet och tillräckliga resurser bör garanteras för detta.

Speciell uppmärksamhet bör fästas vid verksamhet som omfattar personer i riskgruppen (barn under 3 år samt gravida kvinnor) och god hygien måste tryggas enligt givna direktiv. Församlingsanställda bör också ha beredskap att ge råd och styra barn och familjer till hälsovården i enlighet med de anvisningar som tillämpas på orten.

Diakoni

Om anställdas insjuknande försvårar det normala diakoniarbetet bör man i arbetsfördelningen prioritera diakonimottagning och hembesök. Vissa grupper kan samlas under egen ledning.

Speciellt bör man stöda personer som lever ensamma och är i dåligt skick att klara sig om och när de blir sjuka. Anställda och frivilliga som gör hembesök uppmanas fästa speciell uppmärksamhet vid sin handhygien. Händerna tvättas eller handsköljmedel används när man besöker ett hem. I hembesöksarbetet kan diakoniarbete regionalt bistå hälsovården ifall man kommer överens om detta med ledningen på hälsovårdscentralen. Det är skäl att minnas att diakonissor som yrkeskunniga inom hälsovården omfattas av den allmänna plikten att hjälpa; även en diakonissa som arbetar inom kyrkan kan därför i en undantagssituation beordras att delta i den kommunala hälsovården för att garantera patienttryggheten.

Bön inför pandemin

Vi ber för dem som är rädda för sjukdom
och som får ångest av framtidens ovisshet.
Ge dem mod och hjälp dem att förtrösta på din omsorg.
Vi ber för dem som arbetar inom vård och krishantering.
Ge dem visdom och kraft att möta dem som lider.
Vi tackar för alla dem som går vid din sida
och vårdar och botar sjuka och döende.
Vårda din skapelse med kärlek.
Hjälp oss att modigt leva våra liv i förtröstan på dig.
Var med oss i liv och i död.
Amen.

Bönen har sammanställts av Kai Vahtola, chef för Kyrkans gudstjänstliv och musik, och Kirsti Aalto, chef för Sjukhussjälavården.

Mer information:

Frågor som gäller cirkuläret besvaras på Kyrkostyrelsen av ecklesiastikrådet Pekka Huokuna (arbetsgruppens ordförande), tfn (09) 180 22 02 och branschsekreterare Tiina Saarela (arbetsgruppens sekreterare), tfn (09) 180 23 19, fornamn.efternamn@evl.fi.

KYRKOSTYRELSEN

Risto Junttila

Pekka Huokuna